

Studia Koszalińsko-Kołobrzeskie

Studia

Koszalińsko-Kołobrzeszkie

31 | 2024

REDAKCJA

ks. dr Radosław Mazur, Instytut Nauk Teologicznych US w Szczecinie – redaktor naczelny, ks. dr Tadeusz Ceynowa, Instytut Nauk Teologicznych US w Szczecinie – zastępca redaktora naczelnego, ks. prof. dr hab. Janusz Bujak, Instytut Nauk Teologicznych US w Szczecinie, dr Aneta Krupka, Instytut Nauk Teologicznych US w Szczecinie, ks. dr Radosław Suchorab, Wyższe Seminarium Duchowne w Koszalinie, dr inż. Magdalena Florianowicz – sekretarz redakcji

RADANAUKOWA

ks. dr hab. Grzegorz Chojnacki, prof. US, Instytut Nauk Teologicznych US w Szczecinie, prof. Stephan Kampowski, Papieski Instytut Studiów nad Małżeństwem i Rodziną im. Jana Pawła II w Rzymie, o. prof. dr hab. Zdzisław Kijas, Katolicki Uniwersytet Franciszkański „Seraficum” w Rzymie, prof. dr Beate Kowalski, Humanwissenschaften und Theologie Technische Universität Dortmund, ks. prof. dr hab. Zdzisław Kroplewski, Wydział Humanistyczny US, ks. prof. dr hab. Janusz Lemański, Instytut Nauk Teologicznych US w Szczecinie, ks. prof. dr hab. Jerzy Lewandowski, Wydział Teologiczny UKSW, ks. prof. dr hab. Jarosław Moskałyk, Wydział Teologiczny UAM, ks. prof. dr hab. Józef Niewiadomski, Wydział Teologii Uniwersytetu w Innsbrucku, ks. prof. dr hab. Marek Parchem, Wydział Teologiczny UKSW, doc. ThDr. Tibor Reimer, PhD., Rímskokatolícka Cyrilometodská Bohoslovecká Fakulta Univerzita Komenského w Bratysławie, ks. prof. dr hab. Jan Walkusz, Instytut Historii Kościoła i Patrologii KUL, prof. dr hab. Anna Zellma, Wydział Teologii UWM w Olsztynie

RECENZENCI NUMERU

ks. dr hab. Adam Bielinowicz, prof. UWM, ks. prof. dr hab. Janusz Bujak (US Szczecin), ks. dr hab. Andrzej Draguła, prof. US, ks. dr hab. Kazimierz Dullak, prof. US, ks. dr hab. Wiesław Dyk, prof. US, ks. prof. dr hab. Jacek Hadryś (UAM Poznań), dr hab. Karol Jasiński, prof. UWM, ks. prof. dr hab. Mieczysław Kogut (PWT Wrocław), ks. dr hab. Tomasz Kopiczko, prof. UKSW, ks. dr hab. Robert Romuald Kufel (ADZG Zielona Góra), dr hab. Anna Kuśmirek (UKSW Warszawa), ks. prof. dr hab. Paweł Mąkosa (KUL Lublin), dr hab. Katarzyna Parzych-Blakiewicz, prof. UWM, ks. prof. dr hab. Jan Perszon (UMK Toruń), ks. prof. dr hab. Wojciech Pikor (UMK Toruń), ks. dr hab. Andrzej Prońewski, prof. UwB, dr hab. Aneta Rayzacher-Majewska, prof. UKSW, ks. dr hab. Tadeusz Stanisławski, prof. UZ, ks. dr hab. Józef Szymański, prof. UP, ks. dr hab. Lucjan Świto, prof. UWM, bp prof. dr hab. Henryk Wejman (US Szczecin), dr hab. Krzysztof Wasilewski, prof. PK, ks. dr hab. Dominik Zamiatąła, prof. UKSW, prof. PK, ks. dr hab. Sławomir Zych (KUL Lublin)

REDAKTORZY JĘZYKOWI

mgr Joanna Janusiak (j. polski), ks. mgr Juliusz Kisiel (j. angielski), ks. mgr Anton Demshin (j. rosyjski)

KOREKTA

Ewelina Piotrowska

PROJEKT OKŁADKI

Magdalena Florianowicz

SKŁAD I ŁAMANIE

Iga Bańkowska

ADRES REDAKCJI

Redakcja „Studiów Koszalińsko-Kołobrzeskich”, 75-817 Koszalin, ul. Seminaryjna 2, tel. 606 836 187

e-mail: skk_koszalin@interia.pl, www.skkkoszalin.pl

Nakład 150 egz. Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną.

Pełne teksty artykułów są dostępne na www.skkkoszalin.pl

Streszczenia opublikowanych artykułów są dostępne online w międzynarodowych bazach danych:

The Central European Journal of Social Science and Humanities (CEJSH, cejsh.icm.edu.pl), Central and Eastern European Online Library (CEEOL, ceeol.com), ICI Journals Master List (indexcopernicus.com), BazHum (bazhum.pl), Polska Bibliografia Naukowa (PBN, pbn.nauka.gov.pl), EBSCO (ebSCO.com), ERIHPlus (dbh.nsd.uib.no/publiseringkanaler/erihplus), DOAJ (doaj.org), Baza polityk wydawniczych polskich czasopism naukowych „Most Wiedzy” (mostwiedzy.pl), Dziedziny Repozytorium Cyfrowe „Theo-Logos”, Crossref (crossref.org) oraz Biblioteka Nauki (bibliotekanauki.pl).

© Copyright by Wyższe Seminarium Duchowne w Koszalinie i Uniwersytet Szczeciński, 2024

ISSN (print): 1230-0780 | ISSN (online): 2719-4337

Wydawca: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego

SPIS TREŚCI

BIBLIA | THE BIBLE

Janusz Lemański

- Chleb żałoby (Oz 9,4) – praktyka żałobna czy znak jej zakończenia? |
Bread of mourning (Os 9,4) – a mourning practice or a sign of its ending? 11

TEOLOGIA | THEOLOGY

Zoltán József Bara

- Spunti di ecclesiologia nel pensiero di Dumitru Stăniloae | Wybrane aspekty
eklezjologii Dumitru Stăniloae | Ideas of ecclesiology in the thought
of Dumitru Stăniloae 35

Jan Perszon

- Chrystus fundamentem człowieczeństwa. Jana Pawła II wizja kultury w kontekście
kryzysu człowieka i społeczeństwa | Christ is the foundation of humanity.
John Paul II's vision of culture in the context of the crisis of man and society 57

Adam Rybicki

- Wybrane aspekty modlitwy chrześcijańskiej w dziełach Matta el-Maskine (1919–2006) |
Selected aspects of Christian prayer in the works of Matta el-Maskine (1919–2006)..... 77

FILOZOFIA | PHILOSOPHIC

Tomasz Perz

- Estetyka świata zwierząt w ujęciu Jerzego Chmurzyńskiego | The Aesthetics
of the Animal World according to Jerzy Chmurzyński 95

KATECHETYKA | CATECHETICS

Adam Bielinowicz

- Problems of upbringing for peace in curricular assumptions and in selected Polish
religious education textbooks | Problemy edukacji dla pokoju w założeniach
programowych i w wybranych polskich podręcznikach do nauczania religii 113

**Paweł Mąkosa, Helena Słotwińska, Janusz Mariański, Marta Buk-Cegielka,
Radosław Rybarski**

- Etyka i/lub religia w szkole. Korelacja czy konkurencja? Analiza opinii uczniów |
Ethics and/or Religion at School. Correlation or Competition?
Analysis of Students' Opinions..... 131

Jacek Zjawin

- Formacja katechumenalna i mistagogiczna w szkole katechistów
Archidiecezji Poznańskiej | School for Catechists of the Archdiocese
of Poznan (Poznań) as a place of catechumenate and adult mystagogy..... 149

HISTORIA | HISTORY

Viktoria Bilyk

- Od Rzeczypospolitej Obojga Narodów do Imperium Rosyjskiego: Kościół greckounicki
ukraińskiego Podola (koniec XVIII wieku – lata 30. XIX wieku) |
From the Polish-Lithuanian Commonwealth to the Russian Empire: Greek-Uniates
of Ukrainian Podolia (end of the 18th century – 30s of the 19th century) |
От Речи Посполитой к Российской империи: греко-униаты
украинского Подолья (конец XVIII – 30-гг. XIX в.)..... 163

Adam Romejko

- Irlandzka kwestia narodowa w twórczości muzycznej zespołu The Dubliners |
The Irish national question in the musical works of the band The Dubliners..... 177

Dariusz Śmierzchalski-Wachocz

- Duchowieństwo Kościoła gorzowskiego represjonowane w trybie
karno-administracyjnym. Analiza historyczna na przykładzie *Zestawienia
Biura „C” MSW z lat 1945–1963. Zarys problematyki* | The clergy of the Gorzow
(Gorzów) Church repressed under the penal-administrative procedure.
A historical analysis on the example of *the Statement of Office “C”
of the Ministry of the Interior from the years 1945–1963. Outline of the issues*..... 193

Grzegorz Wejman

- Bulla Piusa VII *De salute animarum* a odradzający się Kościół katolicki na Pomorzu
Zachodnim i ziemi lubuskiej w latach 1821–1945 | Bull of Pius VII *De salute
animarum* and the reborn Catholic Church in West Pomerania and the Lubusz
Land between 1821 and 1945 225

PRAWO | THE LAW

Kazimierz Dullak, Łukasz Pniewski

- Instytucja separacji małżeńskiej na gruncie prawa kanonicznego i polskiego prawa
cywilnego | The institution of marital separation under canon law and Polish
civil law 253

Monika Gwóźdź

- Znaczenie Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów
Zdrowotnych w wersji ICD-11 w kontekście kanonicznych procesów małżeńskich |
The relevance of the ICD-11 version of the International Statistical Classification
of Diseases and Health Problems in the context of canonical marital processes..... 277

Dariusz Mazurkiewicz

- Analiza znowelizowanego listu apostolskiego papieża Franciszka *Vos estis lux mundi* |
Analysis of the amended apostolic letter of Pope Francis *Vos estis lux mundi* 293

RECENZJE I SPRAWOZDANIA | REVIEWS AND REPORTS

Janusz Bujak

Carlo Fantappiè, *Metamorfosi della sinodalità. Dal Vaticano II a papa Francesco*, Marcianum Press, Venezia 2023, ss. 117 | Carlo Fantappiè, *Metamorphosis of Synodality. From Vatican II to Pope Francis*, Marcianum Press, Venice 2023, pp. 117 313

Aneta Krupka

Sprawozdanie z ogólnopolskiej konferencji naukowej *Katechumenat i mistagogia na dzisiejsze czasy*, Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego, 17 listopada 2023 roku | Report on the nationwide conference *Catechumenate and Mystagogy for Today*, Faculty of Theology, University of Szczecin, November 17, 2023 319

Noty o autorach..... 325